

Torah from Around the World

Het streven naar kennis als doel op zich, een welhaast fanatiek rechtvaardigheidsgevoel en het verlangen naar persoonlijke onafhankelijkheid: dit zijn de kenmerken van de Joodse traditie waarvoor ik de hemel dank dat ik er deel van uitmaak.

Albert Einstein

Sjabbat 8 januari 2022/ 6 Sjewat 5782, Bo, Sjemot/Exodus 10:1 - 13:16

Tanach blz. 127 - 135

Haftara: II Divrei Hajamiem/II Kronieken 35:1 - 19

Tanach blz. 1827 - 1829

Vertaler: Benjamin Cohen

Commentaar: **Rabbin Sarah Bassin** is verbonden aan Temple Emanuel in Beverly Hills, California. Voorheen was zij directeur en bestuurslid van NewGround: A Muslim-Jewish Partnership for Change.

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/thinking-big-and-failing-fast>

Groot denken en snel mislukken

Gróót denken. Als samenleving waarderen we degenen die verder gaan dan de status-quo, die ons verder duwen dan we denken dat mogelijk is. We beschouwen hen als helden - omdat ze een talent bezitten dat wij niet hebben.

Maar wat als groot denken geen talent zou zijn, maar een vaardigheid die moet worden ontwikkeld - iets dat zelfs God moest oefenen?

Deze week, in parasja Bo, en vorige week, in parasja Waëra, doorloopt God niet één, niet twee, maar wel tién plagen voordat hij een doorbraak vindt - de doorbraak die zowel Farao de Jisraëlieten laat bevrijden, alsook de Jisraëlieten het belang van deze gebeurtenis nog generaties lang zal laten inzien.

Laten we de afschuwelijke aard van de plagen even opzijzetten. Laten we niet oordelen over de eerlijkheid van Farao's verharde hart en de grote menigte Egyptische omstanders die zo hebben geleden - er valt namelijk iets te leren van Gods handelen gedurende dit alles.

Allereerst moet Gods brainstorm behoorlijk spectaculair zijn geweest. Bloed, kikkers, luizen. Je kunt je God bijna voorstellen voor een leeg schoolbord terwijl Hij tegen de engelen zegt: "Er zijn geen slechte ideeën!" Met een hele reeks opties - sommige alledaags, sommige magisch - kiest God er één om te beginnen en gaat ermee aan de slag.

Maar het wordt duidelijk dat God bij de eerste twee pogingen niet groot genoeg dacht. Farao's magiërs dupliceerden deze vroege beproevingen, bloed en kikkers, zonder veel moeite. Als het doel was om Farao te onderwerpen en de Jisraëlieten voor altijd te inspireren, dan had God iets groters nodig. Met de luizenplaag is er een kleine doorbraak. De Egyptische magiërs kunnen deze actie niet nadoen. Tegen de tijd dat we de builen bereiken, kunnen de Egyptische magiërs niet alleen de magie niet ontrafelen om ze te dupliceren, maar ze lijden, zoals de tekst ons vertelt, ook zelf aan de aandoening.

In tegenstelling tot hoe God de Jisraëlieten bevrijdde, willen wij ons werk in ieder geval niet laten culmineren in het doden van de eerstgeborenen van een heel volk. Maar hier valt een les te leren uit het proces van vallen en opstaan van de plagen, dat uiteindelijk leidde tot een doorbraak voor God.

God biedt een inspirerend model van groot denken. Het is geen moment van pure genialiteit. Het is een continu ploeteren tot een doorbraak. Bij elke poging krijg je het gevoel dichterbij de grote doorbraak te komen. God begrijpt dat aan het begin van het proces niet zo goed. Maar God laat zich ook niet ontmoedigen en gaat door. Misschien voorzag God het advies van Thomas Edison dat 'genialiteit 1% inspiratie en 99% transpiratie' is.

Als het voor onszelf om groot denken gaat, laten we het ons dan toe onpraktische ideeën te proberen die misschien niet werken? Creëren we wel ruimte voor onvolmaakte pogingen op weg naar iets buitengewoons?

'Design denken' is de nieuwste trend die vanuit Silicon Valley naar de mainstream cultuur is overgewaaid en die stelt dat zulke 'snelle mislukkingen' niet incidenteel zijn bij baanbrekende ideeën - ze zijn essentieel. Met elke poging leer je wat werkt en wat niet, en gebruik je die informatie om het volgende prototype te ontwerpen. Je bent geen maanden bezig met het opbouwen van één idee, alleen maar om te ontdekken dat dat het niet

helemaal is. Het mislukken van een idee binnen twee dagen steekt veel minder dan een mislukking na zes maanden van hard zweten.

We hebben onszelf geconditioneerd om te geloven dat experimenteren onvolmaakt en onprofessioneel overkomt - als iets dat achter de schermen en beperkt moet plaatsvinden. We schamen ons voor mislukkingen en willen dat hetgeen we lanceren bij de eerste poging al spectaculair is.

Maar wanneer het vermijden van mislukking ons doel wordt, beroven we onszelf van datgene waarnaar we op zoek zijn: een transformatieve doorbraak. Als God had vertrouwd op een meer traditionele manier van denken die afgeschrikt wordt door mislukking, dan zouden we nooit zijn bevrijd. We zouden al geluk hebben gehad als een paar mensen de woestijn in waren gegaan om drie dagen te bidden, om daarna terug te keren in slavernij. We zouden zéker geen talloze generaties hebben gehad die het moment dat ons als volk definiëert tijdens een jaarlijkse seider gezamenlijk vierden.

Grote denkers komen niet bij toeval op wereldveranderende ideeën. Er zijn vaak pijnlijke mislukkingen op hun weg daarnaartoe. Dus als genialiteit geen eigenschap is, maar een proces, stel je dan eens de nog onaangeboorde genialiteit voor die op ons wacht - in eenieder van ons. Het nog betere nieuws is dat, om er te komen, we alleen maar hoeven te beginnen met het mislukken op onze weg naar succes.